

Bedrijfsbeëindiging en –overdracht (BTW)

Het ondernemerschap eindigt zodra iemand ophoudt zelfstandig een bedrijf of beroep uit te oefenen. Dit geldt ook als het bedrijf of beroep door een bv wordt uitgeoefend. Het ondernemerschap eindigt bij:

- staking en liquidatie van het bedrijf;
- overlijden;
- faillissement;
- overdracht van het bedrijf;
- inbreng in een bv.

Iemand blijft ondernemer als hij na de beëindiging of overdracht van de onderneming enkele bedrijfsmiddelen aanhoudt en gaat verhuren (bijv. een bedrijfspand) of licentierechten blijft verlenen. Hij exploiteert dan een vermogensbestanddeel om er duurzaam opbrengst uit te krijgen. Alleen de aard van de bedrijfsuitoefening is dan veranderd. Als iemand goederen overbrengt naar privé of als iemand na de bedrijfsbeëindiging bedrijfsgoederen onder zich houdt, is hij hiervoor in de regel btw verschuldigd

Bedrijfsbeëindiging: staking van de onderneming

Als iemand zijn onderneming staakt, blijft hij ondernemer totdat de laatste stakingshandeling is verricht. Alle rechten en verplichtingen van een ondernemer blijven onverkort van toepassing. Hij moet ook aangifte blijven doen.

Is het bedrijf gesloten dan zijn er meestal nog goederen aanwezig, zoals voorraden, machines, inventaris, een auto, een bedrijfspand enz. Bij verkoop van die goederen is er btw verschuldigd. Voor goederen die iemand nog onder zich heeft als hij zijn bedrijf beëindigt of die hij overbrengt naar privé is in beginsel ook btw verschuldigd. In het geval een bv wordt ontbonden en vereffend, en (het restant van) haar vermogen om niet overgaat naar de aandeelhouder(s) leidt dit niet tot heffing van btw. Ook niet als er goederen mee overgaan. Op de omzetbelasting die bij de staking is verschuldigd kan de voorbelasting op nagekomen facturen volgens de gewone regels in aftrek worden gebracht. Daarbij geldt wel als voorwaarde dat er een direct verband moet bestaan tussen de nagekomen kosten en de ondernemingsactiviteit zal men als laatste bijv. de rekening van de accountant ontvangen. Ook de daarop vermelde omzetbelasting kan dus nog worden teruggevraagd bij de Belastingdienst.

Bedrijfsbeëindiging: overlijden van de ondernemer

Bij overlijden van de ondernemer worden de gezamenlijke erfgenamen beschouwd als de nieuwe ondernemer, ongeacht of zij het bedrijf direct staken en gaan liquideren of het bedrijf voortzetten. Aangenomen moet worden dat de gezamenlijke erfgenamen voor de btw in de plaats treden van de overleden ondernemer, d.w.z. dat de uit de omzetbelasting voortvloeiende rechten en verplichtingen op hen overgaan.

Meestal zetten de gezamenlijke erfgenamen het bedrijf slechts voort totdat een koper is gevonden of totdat is besloten wie van hen het bedrijf definitief voortzet(ten). Het ondernemerschap van de gezamenlijke erfgenamen eindigt in dat geval op het moment van verkoop of op de dag van scheiding en deling van de boedel waarbij het bedrijf aan één of meer erfgenamen wordt toegedeeld. Vanaf de dag van verkoop resp. scheiding en deling zijn de koper resp. de voortzettende erfgena(a)m(en) de nieuwe ondernemer(s). Overigens is er bij verkoop of voortzetting na scheiding en deling sprake van een onbelastbare overdracht van de onderneming. Praktisch betekent dit met name dat de koper of de voortzetter voor de berekening van de belasting (geruisloos) in de plaats van de overleden ondernemer treedt. De nieuwe ondernemer moet zich uiteraard aanmelden bij de inspecteur.

Faillissement

Bij een faillissement verliest de ondernemer zijn bevoegdheid om over zijn bedrijf te beschikken en het te beheren. Vanaf het moment dat de rechter het faillissement uitspreekt, wordt het beheer gevoerd door de curator. Alle post gaat naar de curator en ook belastingaanslagen kunnen naar zijn adres worden verstuurd. De curator kan besluiten het bedrijf direct te liquideren óf het nog enige tijd voort te zetten. In beide gevallen blijft het ondernemerschap van de failliete ondernemer bestaan t/m de laatste liquidatiehandeling. Die laatste handeling is meestal de rekening die de curator uitschrijft voor de door hem verrichte werkzaamheden. De daarop in rekening gebrachte omzetbelasting komt volgens de gewone regels voor aftrek in aanmerking. Hoewel het ondernemerschap blijft bestaan t/m de laatste liquidatiehandeling is de curator verantwoordelijk voor het voldoen van de belastingschulden die na het uitspreken van het faillissement zijn ontstaan. Ook een failliet verklaarde nv of bv die als gevolg daarvan is ontbonden, blijft gedurende de periode van vereffening als ondernemer bestaan.

Bedrijfsoverdracht: geen btw, algemeenheid van goederen

Bij de overgang van een hele of een deel van een 'algemeenheid van goederen' vinden er voor de omzetbelasting geen leveringen of diensten plaats. Dit betekent dat er dan geen omzetbelasting wordt geheven. Van een algemeenheid van goederen is in de praktijk nagenoeg alleen sprake bij een gehele onderneming of een deel daarvan mits met dat deel een zelfstandige onderneming kan worden gedreven. Voorwaarde is ook dat de overnemer de overgenomen algemeenheid van goederen als ondernemer voortzet. Ook een aandelenoverdracht kan onder omstandigheden onder de regeling voor bedrijfsoverdracht vallen. Voor doorlopende diensten bij een bedrijfsoverdracht gelden de gewone btw-regels. Degene op wie de onderneming (de algemeenheid van goederen) overgaat, treedt voor de berekening van de verschuldigde omzetbelasting in de plaats van de overdrager. Voor de berekening van de omzetbelasting blijft dus de onderneming gewoon bestaan. Alleen de persoon van de ondernemer verandert. Van overdracht van een onderneming of een deel daarvan is sprake bij:

- verkoop van een bedrijf aan een derde;
- inbreng in een vennootschap;
- voortzetting van het bedrijf door een erfgenaam na scheiding en deling van de boedel;
- een juridische fusie waarbij het gehele vermogen van een rechtspersoon/ondernemer onder algemene titel overgaat op een andere rechtspersoon.

De hiervóór genoemde regeling is verplicht. Bij de overdracht van een onderneming mag geen btw in rekening worden gebracht. Gebeurt dat toch, dan kan de inspecteur hetzij de belasting naheffen bij de verkoper en/of de aftrek van voorbelasting weigeren bij de koper. Hoewel de overdracht van een (gedeelte van een) onderneming buiten de heffing van btw blijft, kan de voorbelasting op kosten die worden gemaakt in verband met de overdracht meestal (gedeeltelijk) in aftrek worden gebracht.

Bedrijfsoverdracht: inbreng onderneming in een nv, bv e.d

Bij inbreng van een eenmanszaak of een firma in een nv, bv e.d. treedt er een nieuwe ondernemer op: de opgerichte rechtspersoon (nv, bv e.d.). Die nieuwe ondernemer is er pas als de rechtspersoon juridisch bestaat, dus vanaf het passeren van de notariële akte. De bv is dus voor de omzetbelasting niet al ondernemer vanaf het moment van het afsluiten van de zgn. voorovereenkomst. Wel is het mogelijk dat er tijdens de voorperiode al een nieuwe ondernemer is, meestal aangeduid als bv i.o. (in oprichting). Dat kan het geval zijn als een eenmanszaak wordt omgezet in een bv en uit de voorovereenkomst blijkt dat het bedrijf vanaf dat moment voor gezamenlijke rekening van de oprichters wordt gedreven. Op het tijdstip van het afsluiten van de voorovereenkomst houdt de oude ondernemer (eenmanszaak) op te bestaan. Tijdens de voorperiode zijn de oprichters van de bv samen de ondernemer. Deze laatste ondernemer houdt weer op te bestaan als de bv juridisch tot stand is gekomen. Pas vanaf dat moment is de bv de

ondernemer. Overigens wordt in de praktijk met het – tijdelijk – ondernemerschap niet altijd op de juiste wijze rekening gehouden. Bij omzetting van een nv in een bv en omgekeerd is er geen sprake van een overdracht van de onderneming, omdat de persoon van de ondernemer geen verandering ondergaat. De rechtspersoon blijft dezelfde, maar na de omzetting geldt een ander vennootschapsrecht.

Accountantskantoor BBB

Visseringlaan 18
2288 ER Rijswijk
070-3907860
www.bbbadvies.nl
info@bbbadvies.nl